

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
*(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ
та онлайн-медіа)*

03.07.2025

Зміст:

(натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Укрінформ. – 2025. – 2 лип. Точицький обговорив із послом Кореї захист української культурної спадщини. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 2 лип. Точицький представив колективу Інституту нацпам'яті нового керівника. – Інф.](#)

[NV. –2025. – 2 лип. Жінки у мистецтві. У Києві вручили премію Women in Arts Awards 2025. The Resistance. – Інф.](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[Укрінформ. – 2025. – 2 лип. Делегація ОБСЄ обговорила з українськими журналістами питання свободи слова в умовах війни. – Інф.](#)

Мовні питання

[Україна молода. – 2025. – 2 лип. КМУ звільнив з посади уповноваженого із захисту державної мови тараса Кременя. – Здоровило Т.; Укрінформ. – 2025. – 2 лип. Уряд звільнив Кременя з посади мовного омбудсмена. – Інф.; Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 2 лип. Кабмін звільнив мовного омбудсмена Кременя та прийняв ще низку кадрових рішень. – Москаленко Ю.; NV. –2025. – 2 лип. Уряд звільнив Тараса Кременя з посади уповноваженого із захисту державної мови. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 3 лип. Мовний омбудсман цьогоріч отримав майже півтори тисячі скарг від громадян. – Інф.](#)

Театр

[Вечірній Київ. – 2025. – 2 лип. На театральних сценах столиці: які вистави варто побачити у липні. – Асадчева Т.](#)

Музика

[Укрінформ. – 2025. – 2 лип. Акустична музика, бароко і джаз: фестиваль «Дзеркало» у Львові анонсував програму. – Інф.](#)

[NV. –2025. – 2 лип. Виступили Юля Юріна та Міша Крупін. «Культурні сили» презентують концерт на підтримку військових до Дня ВМС України. – Інф.](#)

[NV. –2025. – 2 лип. У квартирі Шевельова в Будинку Слово. Гурт «Пиріг і батіг» працює над другою частиною альбому «Замордовані». – Інф.](#)

Візуальні мистецтва

Вечірній Київ. – 2025. – 2 лип. Українські світанки та ночі: у столиці нагородили лауреатів Премії PinchukArtCentre 2025. – Катаєва М.

NV. –2025. – 2 лип. Олень з Покровська як символ пацифізму. Стали відомі подробиці проєкту Гарантії безпеки Жанни Кадирової для Венеційської бієннале. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 2 лип. У Києві відкрили виставку картин Артура Котика, написаних під час війни. – Інф.

Кіномистецтво. Кінопрокат

Укрінформ. – 2025. – 2 лип. Фільм «Ти – Космос» покажуть на XXIV фестивалі фантастичного кіно у Швейцарії. – Інф.

Література

Укрінформ. – 2025. – 2 лип. На Хмельниччині відбудеться III фестиваль дитячої книги «Сорока-Білобока»: що у програмі. – Інф.

Вечірній Київ. – 2025. – 2 лип. «Роздуми про вічне»: у Києві презентували збірку полеглого Героя України Максима «Єнота» Ємця. – Плакіна О.

Музейна справа

Вечірній Київ. – 2025. – 2 лип. Кримськотатарський прапор побував у 28 краях і опинився у київському музеї. – Марків Н.

Охорона культурної спадщини

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 2 лип. Могили цадика Нахмана в Умані визнали пам'яткою національного значення. – Наріжна В.; Могили цадика Нахмана в Умані визнано пам'яткою нацзначення – Кабмін. – Здоровило Т.

Укрінформ. – 2025. – 2 лип. У МКСК обговорили з активістами юридичні аспекти охорони Китаєва. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 2 лип. У МКСК підтримують ініціативу щодо збереження садиби на Печерську, де була штаб-квартира Руху Чорновола. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 2 лип. Меджибізький замок внесуть до держреєстру нерухомих пам'яток України. – Інф.

Релігія

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 2 лип. Зеленський позбавив митрополита УПЦ МП Онуфрія українського громадянства – СБУ. – Москаленко Ю.; NV. – 2025. – 2 лип. «Добровільно отримав паспорт РФ». Зеленський позбавив українського громадянства митрополита УПЦ МП Онуфрія. – Інф.; Україна молода. – 2025. – 2 лип. Березовський, на вихід: припинено громадянство України митрополита Онуфрія. – Здоровило Т.

NV. –2025. – 2 лип. Митрополит УПЦ МП Онуфрій стверджує, що не має ніяких інших паспортів, окрім українського. – Інф.; Дзеркало тижня. Україна. –

[2025. – 2 лип. Митрополит УПЦ МП Онуфрій відреагував на позбавлення його українського громадянства. – Канюченко А.](#)

[Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 2 лип. Релігієзнавиця про позбавлення Онуфрія громадянства: «здається в ОП не знають, що робити з «московською церквою». – Стадник А.](#)

Нацменшини. Закордонні українці

[Укрінформ. – 2025. – 2 лип. Асоціація українців у Фінляндії засудила виступ російського гурту на музичному фестивалі. – Інф.](#)

Міжнародне співробітництво

[Укрінформ. – 2025. – 3 лип. «Українську книжкову полицку» відкрили у Парагваї. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 2 лип. На Філіппінах та у Грузії з'явилися «Українські книжкові полицки». – Інф.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 2 лип. Операційний директор Modern Ukraine Foundation розповів про культурну дипломатію та співпрацю з українською діаспорою у США. – Руденко Л.](#)

[NV. – 2025. – 2 лип. Дуда підписав закон про встановлення у Польщі дня пам'яті «жертв ОУН і УПА». – Інф.; Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 2 лип. Польща офіційно вшановуватиме жертв «геноциду, вчиненого ОУН і УПА». – Дедей В.](#)

Загальні питання

Укрінформ. – 2025. – 2 лип. Точицький обговорив із послом Кореї захист української культурної спадщини. – Інф.

Міністр культури та стратегічних комунікацій Микола Точицький провів зустріч з послом Республіки Корея в Україні Кічангом Паком. Сторони обговорили захист української культурної спадщини, а також перспективи подальшого двостороннього співробітництва. Міністр подякував уряду Республіки Корея за послідовну підтримку України, зокрема за вагомий гуманітарний внесок і відкритість до партнерства. У контексті розширення міжнародної взаємодії Микола Точицький запросив корейську сторону долучитися до Культурної коаліції, наступний етап формування якої відбудеться 10–11 липня у Римі в рамках Конференції з відновлення України. У МКСК зауважують, що серед ключових ініціатив – створення Українського фонду культурної спадщини, покликаного забезпечувати збереження, охорону та популяризацію культурної спадщини України. Співрозмовники також акцентували на зацікавленості в активізації двосторонньої культурної співпраці, зокрема через спільні виставкові, театральні та перекладацькі проекти. Окрему увагу було приділено перспективам співпраці у сфері реставрації, з можливістю проходження українськими фахівцями навчання в Південній Кореї. Своєю чергою посол Кічанг Пак підтвердив наміри Південної Кореї продовжувати підтримку України, зокрема у форматі культурних та освітніх ініціатив, і наголосив на важливості захисту культури як ключового елемента формування національної ідентичності. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4010818-tocickij-obgovoriv-iz-poslom-korei-zahist-ukrainskoi-kulturnoi-spadsini.html>

Укрінформ. – 2025. – 2 лип. Точицький представив колективу Інституту нацпам'яті нового керівника. – Інф.

Міністр культури та стратегічних комунікацій Микола Точицький представив колективу Українського інституту національної пам'яті нового керівника – історика, науковця, офіцера ЗСУ Олександра Алфьорова. Він подякував колективу та попередньому керівництву УІНП за їхню роботу. За його словами, УІНП – не лише частина культурної політики, а інструмент відновлення правди, боротьби з імперськими міфами і формування ідентичності в умовах війни. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4010609-tocickij-predstaviv-kolektivu-institutu-nacpamati-novogo-kerivnika.html>

NV. – 2025. – 2 лип. Жінки у мистецтві. У Києві вручили премію Women in Arts Awards 2025. The Resistance. – Інф.

1 липня у Києві пройшла шоста церемонія нагородження премією «Women in Arts Awards 2025. The Resistance», яка відзначає внесок українських жінок у сферу культури та мистецтва. Лауреатки премії «Women in Arts Award 2025. The Resistance»: «Жінки в культурному менеджменті» – Наталія Іванова;

«Жінки в перформативному мистецтві» – Ніна Хижна; «Жінки в літературі» – Олена Герасим'юк; «Жінки у візуальному мистецтві» – Ганна Гідора; «Жінки в культурній журналістиці, критиці та дослідженнях» – Юлія Манукян; «Жінки в музиці» – Марина Круть; «Жінки в кіно» – Оксана Карпович; «Особлива відзнака» – Валерія Суботіна «Нава». Гасло цьогорічної премії – «Непохитна віра». Премія була заснована у 2019 році Українським інститутом та ООН «Жінки в Україні». У 2025 році до партнерства долучилась UNESCO, підкреслюючи глобальну важливість культурного спротиву та ролі жінок у збереженні спадщини, свободи творчості й міжнародної солідарності. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/u-kiyevi-vidznachili-zhinok-u-mistectvi-premiyeyu-women-in-arts-awards-2025-foto-50526656.html>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Укрінформ. – 2025. – 2 лип. Делегація ОБСЄ обговорила з українськими журналістами питання свободи слова в умовах війни. – Інф.

Питання свободи слова, прозорості влади, доступу до інформації та викликів воєнного часу стали головними темами обговорення під час зустрічі представників медіаспільноти України з делегацією постійних представників держав – учасниць Організації з безпеки і співробітництва в Європі, що перебувала з візитом у Києві. Представник ОБСЄ з питань свободи медіа Ян Брату у зверненні до учасників заходу висловив підтримку українським журналістам, які працюють в умовах війни. Він високо оцінив ініціативи України з підвищення медіаграмотності. Представники українських медіа розповіли про проблеми, з якими стикаються під час роботи в умовах війни. Зокрема, йшлося про обмежений доступ журналістів до прифронтових зон, що ускладнює збір повної інформації з місця бойових дій. Окрім того, незалежні медіа часто стикаються з труднощами у доступі до представників влади з метою з'ясування їхньої позиції, особливо з питань, які вважаються чутливими. Журналісти звертали увагу й на те, що, хоча воєнна цензура в Україні формально не закріплена законом, однак у воєнний час існують певні обмеження, які іноді можуть використовуватися неправомірно. У цьому контексті вони наголошували на необхідності формування чітких прозорих правил, однакових для всіх ЗМІ. Також порушувалася тема єдиного телемарафону, стосовно якого представники медіа висловили різні думки. Також наголошувалось на тому, що економічна стабільність медіа є критичною умовою для забезпечення свободи слова та незалежності журналістики, тож міжнародна підтримка залишається важливою. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4010724-delegacia-obse-obgovorila-z-ukrainskimi-zurnalistami-pitanna-svobodi-slova-v-umovah-vijni.html>

Мовні питання

Україна молода. – 2025. – 2 лип. КМУ звільнив з посади уповноваженого із захисту державної мови тараса Креміня. – Здоровило Т.; Укрінформ. – 2025. – 2 лип. Уряд звільнив Кременя з посади мовного омбудсмена. – Інф.; Дзеркало

тижня. Україна. – 2025. – 2 лип. Кабмін звільнив мовного омбудсмена Кременя та прийняв ще низку кадрових рішень. – Москаленко Ю.; NV. –2025. – 2 лип. Уряд звільнив Тараса Кременя з посади уповноваженого із захисту державної мови. – Інф.

Кабінет Міністрів України 2 липня звільнив Уповноваженого із захисту державної мови України Тараса Кременя. Рішення Уряду пов'язане із закінченням терміну його повноважень. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190128/>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4010653-urad-zvlniv-kremena-z-posadi-movnogo-ombudsmena.html>

<https://zn.ua/ukr/POLITICS/kabmin-zvlniv-movnoho-ombudsmena-kremenja-ta-prijnjav-shche-nizku-kadrovikh-rishen.html>

<https://nv.ua/ukr/ukraine/politics/tarasa-kremenya-znyali-z-posadi-upovnovazhenogo-iz-zahistu-derzhavnoji-movi-50526648.html>

Укрінформ. – 2025. – 3 лип. Мовний омбудсман цьогоріч отримав майже півтори тисячі скарг від громадян. – Інф.

У першому півріччі до Уповноваженого із захисту державної мови надійшло 1410 звернень громадян – на 348 більше, ніж за аналогічний період 2024 року. Зазначається, що найбільше скарг надійшло з Києва (582), а також з Одеської (178), Харківської (171) та Дніпропетровської (138) областей. Найбільш проблемними залишаються такі сфери: інтернет-торгівля та онлайн-ресурси – 378 звернень, публічна інформація та зовнішня реклама – 293, обслуговування – 230. У сфері освіти зафіксовано 114 скарг. «Порівняно з минулим роком кількість скарг зросла більш ніж на третину. Динаміка звернень громадян свідчить про те, що суспільство все більш нетерпиме до порушень мовного закону», – сказав Тарас Кремень. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4010830-movnij-ombudsman-cogoric-otrimav-majze-pivtori-tisaci-skarg-vid-gromadan.html>

Театр

Вечірній Київ. – 2025. – 2 лип. На театральних сценах столиці: які вистави варто побачити у липні. – Асадчева Т.

Видання зібрало афіші столичних театрів на липень. Це Національний академічний драматичний театр імені Лесі Українки, Національна опера України, Київський національний академічний театр оперети, Київський академічний театр «Колесо», театр «Актор», Київський академічний театр українського фольклору «Берегиня», Центр мистецтв «Новий український театр», Театр воєнних дій та ін. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/114441/>

Музика

Укрінформ. – 2025. – 2 лип. Акустична музика, бароко і джаз: фестиваль «Дзеркало» у Львові анонсував програму. – Інф.

У Львівській національній опері з 30 липня до 10 серпня втретє відбудеться Міжнародний фестиваль класичної музики «Дзеркало». Цього року у межах найбільшого фестивалю камерної музики в Україні прозвучать дев'ять концертів. Буде представлено різні стилі і напрямки: від нової акустичної музики до перформативних експериментів з електронікою, від взірцевого репертуару ХХ століття до вишуканих діалогів бароко й джазу. У фестивалі візьмуть участь близько 100 найкращих виконавців з України, США, Японії, Литви та Німеччини. Відкриття відбудеться на головній сцені Львівської національної опери. В урочистому благодійному концерті української музики «Світло» диригуватиме американсько-канадська маестро Кері-Лінн Вілсон. Зібрані кошти буде передано на реабілітацію військових у центрі NextStep Ukraine. Виступатимуть у першому фестивальному концерті Національний ансамбль солістів «Київська камерата» і солісти Олена Скіцько (мецо-сопрано), Уляна Макєєва (гобой), Богдана Півненко (скрипка), Катерина Супрун (альт) та Золтан Алмаші (віолончель). Прозвучать твори Олександра Родіна, Валентина Бібіка, Вікторії Польової, Золтана Алмаші та Івана Карабиця. У сольному виступі японського піаніста Юсуке Ішії 6 серпня прозвучить поєднання раннього модернізму, містичного символізму та акустичного експерименту. Завершальний вечір Міжнародного фестивалю класичної музики «Дзеркало» має назву «Голоси історії». Камерний оркестр Львівської національної опери під батutoю Івана Чередніченка серед інших творів виконає Концерт-симфонію для скрипки та струнного оркестру Олександра Родіна. «Попри всі виклики воєнного часу, ми продовжуємо підтримувати наших музикантів і водночас відкривати українську камерну музику світові...», – сказав засновник та артдиректор фестивалю Микола Гречух. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4010692-akusticna-muzika-baroko-i-dzaz-festival-dzerkalo-u-lvovi-anonsuvav-programu.html>

NV. –2025. – 2 лип. Виступили Юля Юріна та Міша Крупін. «Культурні сили» презентують концерт на підтримку військових до Дня ВМС України. – Інф.

4 липня до Дня Військово-морських сил України платформа «Культурні сили» спільно з Центром рекрутингу ВМС ЗСУ презентують концерт «Навалюй хвилю». Концерт стане культурною подією на підтримку військових. День ВМС відзначають як своє свято український флот, берегова оборона, морська авіація, артилерія, ракетні підрозділи, безпілотні системи та ін. «Всі вони – гідні найвищого визнання та вшанування. Хвилю вдячності запускають: Кіндрат, Оі FUSK, Юля Юріна, Міша Крупін та loki048, який представив свою нову пісню, присвячену ВМС України», – розповіли в «Культурних силах». Відео концерту буде доступно 4 липня на YouTube-каналі Cultural Forces Music. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/den-vms-ukrajini-kulturni-sili-prezentuyut-koncert-na-pidtrimku-viyskovih-50526724.html>

NV. –2025. – 2 лип. У квартирі Шевельова в Будинку Слово. Гурт «Пиріг і батіг» працює над другою частиною альбому «Замордовані». – Інф.

Музиканти гурту «Пиріг і батіг» почали роботу над альбомом «Замордовані. Подзвін другий». Пишуть його артисти у квартирі мовознавця Юрія Шевельова в «Будинку «Слово» у Харкові. Першу частину проєкту «Замордовані» було створено у 2024 році. До неї увійшли пісні, написані на слова вбитих українських поетів. Після виходу першої частини Мар'ян Пиріг в інтерв'ю для проєкту «Артилерія» розповідав про плани працювати над продовженням альбому в квартирі Юрія Шевельова, що і вдалося втілити в життя. До другої частини проєкту «Замордовані» увійдуть спільні пісні з гуртом «Dakh Daughters», створені на вірші української поетеси Вероніки Черняхівської, яка була жертвою сталінських репресій. Третю частину проєкту гурт «Пиріг і батіг» планує також записати у «Будинку «Слово», проте у квартирі Петра Лісового-Свашенка. Платівку музиканти хочуть закінчити ліричним твором Василя Стуса. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/pirig-i-batig-pishut-albom-zamordovani-v-kvartiri-shevelova-v-budinku-slovo-50526745.html>

Візуальні мистецтва

Вечірній Київ. – 2025. – 2 лип. Українські світанки та ночі: у столиці нагородили лауреатів Премії PinchukArtCentre 2025. – Катаєва М.

У червні у Києві відбулася церемонія нагородження переможців і переможниць Премії PinchukArtCentre 2025. Це загальнонаціональна премія в галузі сучасного мистецтва, яка присуджується українським художникам віком до 35 років включно кожні два роки. Наразі у PinchukArtCentre можна переглянути роботи всіх 20 номінанток і номінантів. Твори оцінювали члени міжнародного журі: кураторка та письменниця Каріна Бакетц; артдиректор PinchukArtCentre Бйорн Гельдхоф; художниці Алевтина Кахідзе та Леся Хоменко, мистецтвознавиця Марта Чиж. Спеціальною відзнакою поза конкурсом вшанували пам'ять Вероніки Кожушко – художниці з Харкова, яка подала заявку на участь у Премії PinchukArtCentre, але трагічно загинула 30 серпня внаслідок російського ракетного удару по цивільній інфраструктурі міста. Приз громадськості та другу Спеціальну премію отримав Євген Коршунов з роботою «Пил зцілює». І це вперше, коли дві нагороди у межах Премії отримує один митець. Першу Спеціальну премію вручили Катерині Алійник за її роботу «Травинки зі сталевими лезами». Головну премію здобула Леся Васильченко з роботою «Ніч без тінів і світло без проміння хвиль». Переможниця наголосила, що передасть свій грошовий приз (400 тис. грн) на потреби ЗСУ. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/114416/>

NV. –2025. – 2 лип. Олень з Покровська як символ пацифізму. Стали відомі подробиці проєкту Гарантії безпеки Жанни Кадирової для Венеційської бієннале. – Інф.

Переможцями відбору куратора національного МКСК стали Ксенія Малих та Леонід Марущак із проєктом «Гарантії безпеки» Жанни Кадирової. Проєкт представлятимуть «Промприлад Артцентр» та ГО «Музей відкрито на ремонт». В основі проєкту «Гарантії безпеки» – скульптура «Олень» із серії «Оригамі» Жанни Кадирової, яка була встановлена у 2019 році у партку «Ювілейний» у місті Покровськ Донецької області, який вже більше року намагаються захопити російські війська. Скульптура була розміщена на місті демонтованого радянського військового літака. У 2024 році під час евакуації жителів Покровська із зони бойових вивезли і «Оленя». Демонтаж та евакуацію провели ГО «Музей відкрито на ремонт». Одним з учасників ініціативної групи був історик та співкуратор проєкту Леонід Марущак. Окрім самої скульптури оленя, в експозиції також буде представлено документальний фільм «ВПО», створений за участі Наталки Дяченко, що зафіксував процес евакуації скульптури з фрагментами розмов із місцевими жителями. А також архівні матеріали, пов'язані з парком у Покровську, та Будапештським меморандумом. Венеційська бієнале відбудеться з 9 травня по 22 листопада 2026 року. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/veneciyska-biyennale-2026-podrobici-ukrajinskogo-proyektu-za-uchasti-zhanni-kadirovoji-foto-50526575.html>

Укрінформ. – 2025. – 2 лип. У Києві відкрили виставку картин Артура Котика, написаних під час війни. – Інф.

У Національному музеї «Київська картинна галерея» відкрили виставку «Сліди» Артура Котика. На виставці в Києві представлено 30 робіт молодого художника. Одна з перших називається «Юність, обпалена війною». Артур не має художньої освіти, техніку олійного живопису освоїв самостійно. Створює також акрилові роботи. Творчість Артура Котика – це процес арттерапії, що дозволяє вивільнити силу образів, згуртованих всередині, та перетворити біль і страждання на мистецьке висловлювання, наголошують організатори виставки. Виставка «Сліди» триватиме до 20 липня. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4010603-u-kievi-vidkrili-vistavku-kartin-artura-kotika-napisanih-pid-cas-vijni.html>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Укрінформ. – 2025. – 2 лип. Фільм «Ти – Космос» покажуть на XXIV фестивалі фантастичного кіно у Швейцарії. – Інф.

Показ стрічки українського режисера Павла Острікова «Ти – Космос» відбудеться на XXIV Festival International du Film Fantastique de Neuchâtel (NIFFF)Tofifest Film Festival у швейцарському Невшателі. Щорічний міжнародний фестиваль фантастичного кіно, який пройде із 4 по 12 липня у Невшателі, поєднує жанрові експерименти, азійське кіно і цифрове мистецтво. Унікальність фестивалю – у сміливій програмі, open-air показах та увазі до

нових форм кіно. 6, 9 та 12 липня у межах секції International competition відбудеться швейцарська прем'єра стрічки «Ти – Космос». Фільм створено за підтримки Держкіно компанією ForeFilms у співпраці з Бельгією. Стрічка виходить в український прокат з 20 листопада. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4010710-film-tikosmos-pokazut-na-xxiv-festivali-fantastichnogo-kino-u-svejcarii.html>

Література

Укрінформ. – 2025. – 2 лип. На Хмельниччині відбудеться III фестиваль дитячої книги «Сорока-Білобока»: що у програмі. – Інф.

У Старокостянтинові на Хмельниччині 5 та 6 липня пройде III Всеукраїнський фестиваль дитячої книги «Сорока-білобока». Про це організатори фестивалю повідомили у Фейсбуці. Подія об'єднає найвідоміших дитячих письменників з Києва, Сум, Рівного, Дніпра, різних куточків Київщини, Хмельниччини тощо. 5 липня у Центральній публічній бібліотеці відбудуться, зокрема, панельні дискусії, авторські зустрічі, нагородження найактивніших читачів, майстер-класи, кіносеанс для дітей. 6 липня на території замку князів Острозьких запланована зустріч із дитячими авторами. У програмі другого дня фестивалю також будуть автограф-сесії з письменниками, книжковий ярмарок, майстер-класи, лялькова вистава «Страшко» від театру «Дивень». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4010794-na-hmelniccini-vidbudetsa-iii-festival-ditacoi-knigi-sorokabiloboka-so-u-programi.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 2 лип. «Роздуми про вічне»: у Києві презентували збірку полеглого Героя України Максима «Єнота» Ємця. – Плакіна О.

30 червня у столиці відбулась презентація збірки «Наша ратне діло та роздуми про вічне» полеглого воїна Максима «Єнота» Ємця. Книга вийшла друком у видавництві «Фоліо». Роялті від продажу збірки видавництво спрямує фонду, який допомагає та закупляє необхідне обладнання для військової частини Максима Ємця. Докладно про перебіг події:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/114454/>

Музейна справа

Вечірній Київ. – 2025. – 2 лип. Кримськотатарський прапор побував у 28 краях і опинився у київському музеї. – Марків Н.

30 червня у Національному музеї історії України відбулась урочиста передача кримськотатарського прапора, що став символом міжнародної солідарності з боротьбою за деокупацію Криму. Церемонія передачі відбулася у день, коли 34 роки тому II Курултай кримськотатарського народу ухвалив постанову про національні прапор, гімн та створення Меджлісу. Протягом дев'яти місяців кримськотатарський прапор у рамках міжнародної акції «Об'єднані прапором – #LIBERATECRIMEA» подорожував світом, побувавши у 28 країнах на чотирьох континентах світу. На прапорі – сотні підписів від

учасників акції з усього світу, які висловлювали підтримку кримськотатарському народу та вимогу звільнення Криму. У події взяли участь голова та члени Меджлісу кримськотатарського народу, команда «Кримськотатарський ресурсний центр» та працівники музею. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/114426/>

Охорона культурної спадщини

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 2 лип. Могилу цадика Нахмана в Умані визнали пам'яткою національного значення. – Наріжна В.; Могилу цадика Нахмана в Умані визнано пам'яткою нацзначення – Кабмін. – Здоровило Т.

Кабінет Міністрів України ухвалив рішення змінити статус пам'ятки місцевого значення «Визначне місце «Могила цадика Нахмана», що на вулиці Григорія Косинки, 1 в Умані. Статус змінили на «Пам'ятку національного значення». Цадик Нахман із Брацлава (Бреслава) – правнук засновника хасидизму Баал Шем Това і засновник брацлавської династії. Жив в Умані, де й був похований у 1810 році на території старого єврейського цвинтаря. Відтоді ця могила стала найважливішою святинею для послідовників брацлавської течії хасидського юдаїзму. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/mohilu-tsadika-nakhmana-v-umani-viznali-pamjatkoju-natsionalnoho-znachennja.html>

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190132/>

Укрінформ. – 2025. – 2 лип. У МКСК обговорили з активістами юридичні аспекти охорони Китаєва. – Інф.

Заступник міністра культури та стратегічних комунікацій Сергій Беляєв обговорив з представниками громадської ініціативи «Захистимо Китаїв» юридичні аспекти охорони цього історичного місця в Києві. Під час зустрічі присутні окреслили спільні кроки у вирішенні проблемних питань. Насамперед ішлося про юридичні аспекти охорони унікальної пам'ятки археології. Представники ініціативи наголосили на ризиках забудови, що загрожують унікальному природному й історичному ландшафту регіону. Сергій Беляєв запевнив, що міністерство готове надати всебічну підтримку у формуванні правової позиції щодо захисту території історичної місцевості. Сторони домовилися про подальшу співпрацю у вирішенні проблемних питань. У МКСК нагадали, що унікальна пам'ятка археології «Китаївське городище і курганий могильник» занесена до Державного реєстру нерухомих пам'яток України. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4010857-u-mksk-obgovorili-z-aktivistami-uridicni-aspekti-ohoroni-kitaeva.html>

Укрінформ. – 2025. – 2 лип. У МКСК підтримують ініціативу щодо збереження садиби на Печерську, де була штаб-квартира Руху Чорновола. – Інф.

Міністерство культури та стратегічних комунікацій тісно взаємодіє з місцевою громадою, яка виступає проти знесення однієї з найстаріших збережених садиб на Липках – історичного будинку, збудованого 1819 року. «У кінці 1980-х тут працювала штаб-квартира Народного Руху України – саме з цього будинку лунали голоси за незалежність, працювали редакції самостійницьких видань, а сам простір став частиною української боротьби за свободу», – зазначили у МКСК. У 2006 році поруч із будівлею встановили пам'ятник В'ячеславу Чорноволу – одному з провідників Руху. І сьогодні цей простір є важливим маркером історичної пам'яті. «Міністерство підтримує законні ініціативи громадськості, спрямовані на збереження знакових об'єктів історичної пам'яті та надання будівлі охоронного статусу», – підкреслив заступник міністра культури та стратегічних комунікацій Сергій Беляєв. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4010800-u-mksk-pidtrimuut-iniciativu-sodo-zberezenna-sadibi-na-pecersku-de-bula-stabkvartira-ruhu-cornovola.html>

Укрінформ. – 2025. – 2 лип. Меджибізький замок внесуть до держреєстру нерухомих пам'яток України. – Інф.

Київський окружний адміністративний суд погодився із доводами прокурорів Хмельницької області і зобов'язав вжити заходів для внесення Меджибізького замку як пам'ятки національного значення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України. Меджибізький замок є пам'яткою фортифікаційної архітектури XVI століття, яка має змішану стилістику – від мурованого будівництва литовської доби до східноєвропейського ренесансу і псевдоготики XIX століття. До його складу входять палацовий комплекс, церква святого Миколая, прясла мурів і вежі. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4010764-medzibizkij-zamok-vnesut-do-derzreestru-neruhomih-pamatok-ukraini.html>

Релігія

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 2 лип. Зеленський позбавив митрополита УПЦ МП Онуфрія українського громадянства – СБУ. – Москаленко Ю.; NV. – 2025. – 2 лип. «Добровільно отримав паспорт РФ». Зеленський позбавив українського громадянства митрополита УПЦ МП Онуфрія. – Інф.; Україна молода. – 2025. – 2 лип. Березовський, на вихід: припинено громадянство України митрополита Онуфрія. – Здоровило Т.

За матеріалами СБУ припинено українське громадянство Ореста Березовського – митрополита УПЦ МП Онуфрія. Відповідний Указ підписав Президент України Володимир Зеленський. За даними спецслужби, Онуфрій і зараз підтримує зв'язок із московською патріархією. Крім того, він, як додали в СБУ, свідомо протидіє отриманню канонічної незалежності української

церкви від московської патріархії. Представники останньої відкрито підтримують війну, розпочату Росією проти України. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/UKRAINE/zelenskiy-pozbaviv-mitropolita-upts-mp-onufrija-ukrajinskoho-hromadjanstva.html>

<https://nv.ua/ukr/ukraine/events/mitropolit-onufriy-zelenskiy-pozbaviv-gromadyanstva-glavu-upc-mp-50526687.html>

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190129/>

NV. –2025. – 2 лип. Митрополит УПЦ МП Онуфрій стверджує, що не має ніяких інших паспортів, окрім українського. – Інф.; Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 2 лип. Митрополит УПЦ МП Онуфрій відреагував на позбавлення його українського громадянства. – Канюченко А.

Митрополит УПЦ МП Онуфрій (Орест Березовський) стверджує, що не має жодних інших паспортів, окрім українського. Про це заявив речник УПЦ МП митрополит Климент у коментарі Суспільному 2 липня. За словами речника, Онуфрій також стверджує, що не звертався до інших країн, зокрема до Росії, для отримання іншого громадянства. Климент зазначив Суспільному, що Онуфрій має «всі права оскаржити Указ Президента та захищатиме свої права як громадянин України». Окрім цього, Климент заявив, що рішення про припинення громадянства «підлягають певному юридичному сумніву». Докладно:

<https://nv.ua/ukr/ukraine/events/onufriy-mitropolit-upc-mp-zayaviv-shcho-nikoli-ne-mav-inshih-pasportiv-okrim-ukrajinskogo-50526744.html>

<https://zn.ua/ukr/UKRAINE/mitropolit-upts-mp-onufrij-vidreahuvav-na-pozbavlennja-joho-ukrajinskoho-hromadjanstva.html>

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 2 лип. Релігієзнавиця про позбавлення Онуфрія громадянства: «здається в ОП не знають, що робити з «московською церквою». – Стадник А.

Припинення українського громадянства митрополиту УПЦ МП Онуфрію це ще одна спроба тиску на УПЦ МП, яка не хоче отримувати повну незалежність від Москви та йти на добровільне об'єднання з ПЦУ. І якщо з необхідністю вирішити проблему Московського патріарху в Україні важко сперечатися, то залишається питання методів, а вони виглядають доволі дивно, сказала журналістка та релігієзнавиця Катерина Щоткіна в коментарі ZN.UA. «Перше. Про те, що у митрополита Онуфрія є російський паспорт – це новина для СБУ? Протягом більш ніж 20 років все було ок? Від 2014-го, коли він очолив найбільшу (на той час) українську церкву – все було ок? Протягом трьох з половиною років повномасштабної війни все було ок? І от, нарешті, дійшли руки?», – зауважує Щоткіна. Вона наголошує, що зараз питання про те, що буде далі. Зараз є дві можливості – митрополита або депортують до Росії (більш ймовірно), або, можливо, візьмуть під варту, як «російського агента» (менш ймовірно). У другому випадку це можна буде розглядати як поповнення «обмінного фонду» – його спробують обміняти на українських громадян у полоні. Також релігієзнавиця звертає увагу на питання, хто лишиться за

старшого в Київській митрополії, якщо Онуфрія депортують. Вона припускає, що замість нього буде митрополит Антоній Паканіч, якого хотів бачити на чолі УПЦ МП Віктор Янукович та Москва. Катерина Щоткіна констатує, що сьогоденні рішення керівництва країни видається доволі сумнівним. «Здається, в ОП так і не знають, що робити з «московською церквою», як її позбутися чи змусити переглянути свій статус. І роблять «хоча б щось», бо ж «люди питають». А ззовні – от побачите – знову отримаємо шквал критики (особливо від американських консерваторів) за «гоніння на церкву». В Росії з митрополита Онуфрія зроблять «мученика за істинну веру». Старцеві Онуфрію пасуватиме», – зазначила релігієзнавиця. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/UKRAINE/relihijeznavitsja-pro-pozbavlennja-onufrija-hromadjanstva-zdajetsja-v-op-ne-znajut-shcho-robiti-z-moskovskoj-tserkvoju.html>

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 2 лип. Асоціація українців у Фінляндії засудила виступ російського гурту на музичному фестивалі. – Інф.

Асоціація українців у Фінляндії рішуче засудила рішення організаторів фестивалю Tuska запросити до участі російський гурт «Slaughter to Prevail», фронтмен якого є Олександр Шиколай (сценічний псевдонім Alex Terrible), відомий використанням імперських символів, підтримкою «патріотичних» російських брендів та відсутністю чіткого засудження війни проти України. Попри звернення української громади з вимогою переглянути участь гурту, організатори фестивалю не надали відповіді. В Асоціації зазначили, що навіть заборона використовувати російський прапор на сцені не вирішує головної проблеми – легітимізації артиста, чия публічна позиція співзвучна російській пропаганді. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4010612-asociacia-ukrainciv-u-finlandii-zasudila-vistup-rosijskogo-gurtu-na-muzicnomu-festivali.html>

Міжнародне співробітництво

Укрінформ. – 2025. – 3 лип. «Українську книжкову полицку» відкрили у Парагваї. – Інф.

«Українська книжкова полицка» з'явилася в Автономному університеті парагвайського міста Енкарнасьйон. Про це у Фейсбучі повідомила дружина посла України в Аргентині Зоя Клименко. Вона висловила щире подяку всім, хто підтримав цей проєкт. Проєкт «Українська книжкова полицка» здійснюється під патронатом першої леді України Олени Зеленської та реалізується спільно з МЗС, МКСК та Українським інститутом книги. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4010901-ukrainsku-knizkovu-policku-vidkrili-u-paragvai.html>

Укрінформ. – 2025. – 2 лип. На Філіппінах та у Грузії з'явилися «Українські книжкові полицки». – Інф.

У Національній бібліотеці Філіппін та в Українському домі Батумі з'явилися «Українські книжкові полицки». Про це у Телеграмі повідомила перша леді Олена Зеленська. За її словами, серед книжок є особливі, ті, автори яких саме в цю мить боронять Україну від російського вторгнення на фронті, зокрема казки письменника, художника, воїна Валерія Пузіка. Вона також нагадала, що за перший місяць літа відкрилося кілька українських книжкових полицок. А саме, ще дві – в Польщі, у Публічній бібліотеці міста Тарнів і в Повітовій і міській публічній бібліотеці міста Рибнік; нова – у Кореї, у найстарішій громадській бібліотеці країни в Сеулі; нова – в Угорщині, у Бібліотеці міста Нірбатор; чергова – у Португалії, у Муніципальній бібліотеці Коїмбри; ще одна – у Канаді, у Бібліотеці Бремптона в Торонто. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4010730-na-filippinah-ta-u-gruzii-zavilisa-ukrainski-knizkovi-policki.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 2 лип. Операційний директор Modern Ukraine Foundation розповів про культурну дипломатію та співпрацю з українською діаспорою у США. – Руденко Л.

Павло Бабенко – операційний директор Modern Ukraine Foundation.. Нещодавно він повернувся з форуму у Вашингтоні – US-UA Working Group Summit XIII, організованого Центром відносин США – Україна (CUSUR). Цей захід об'єднав дипломатів, економістів, військових експертів, науковців та представників аналітичних центрів з України, США та Європи, серед яких були Курт Волкер, Кайл Паркер, Оксана Маркарова та інші. Видання пропонує інтерв'ю з Павлом Бабенком, у якому йшлося про його досвід участі у форумі; про презентований ним проєкт «Простори завтра», суть якого в тому, щоб створити осередки майбутньої, сучасної, технологічної України в кожній громаді; плани відкриття пілотного простору та масштабування ініціативи; розвиток культурної дипломатії через створення муралів, зокрема про проєкт «Мурали сучасної України», до якого залучають провідних українських митців-муралістів, які популяризують українське мистецтво та культуру; співпрацю з українською діаспорою; актуальність українського питання в США, а також ідею створення платформи для об'єднання проєктів відбудови України. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/114428/>

NV. –2025. – 2 лип. Дуда підписав закон про встановлення у Польщі дня пам'яті «жертв ОУН і УПА». – Інф.; Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 2 лип. Польща офіційно вшановуватиме жертв «геноциду, вчиненого ОУН і УПА». – Дедей В.

Президент Польщі Анджей Дуда підписав закон, яким 11 липня в країні проголосили Днем пам'яті про «жертв геноциду, вчиненого ОУН і УПА» в роки

Другої світової війни. Про це повідомили на сайті президента Польщі 2 липня. 4 червня польський Сейм повідомив про встановлення у країні Національного дня пам'яті поляків – жертв «геноциду, вчиненого ОУН та УПА на східних землях Другої Республіки Польща». У повідомленні зазначалося, що «українські націоналістичні формування» у 1939–1946 роках нібито «вбили понад сотню тисяч поляків» та знищили їхнє майно. Після цього, 5 червня, МЗС України розкритикувало встановлення у Польщі Дня пам'яті «жертв ОУН і УПА». Міністерство закликала польську сторону утриматися від кроків, що можуть призвести до зростання напруження у двосторонніх відносинах, та спільно розв'язувати проблемні питання. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/oun-i-upa-duda-pidpisav-zakon-pro-den-pam-yati-zhertv-genocidu-50526795.html>

<https://zn.ua/ukr/europe/polshcha-ofitsijno-vshanovuvatime-zhertv-henotsidu-vchinenoho-oun-i-upa.html>

Випуск підготувала

Рудіч О. А.,

завідувачка сектору оперативного інформування

та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 425-23-26

електронна адреса: infocenter@nplu.org

info_nplu@ua.fm